ANALIZA FINANCIJSKOG POSLOVANJA PODUZEĆA ''GALEB'' D.D., OMIŠ U VREMENSKOM PERIODU 2012-2016

Grbavac, Marina

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:681914

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

REFST - Repository of Economics faculty in Split

zir.nsk.hr

UNIVERSITY OF SPLIT

dabar
DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU

EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

ANALIZA FINANCIJSKOG POSLOVANJA PODUZEĆA "GALEB" D.D., OMIŠ U VREMENSKOM PERIODU 2012-2016

Mentor:

doc. dr. sc. Mateljak Željko

Student:

Marina Grbavac

4147529

Split, kolovoz, 2017. godina

SADRŽAJ

Sažetak.....4

1.UVOD.....5

1.1. Predmet rada.....5

1.2. Problem rada.....5

1.3. Ciljevi rada.....5

1.4. Metode rada.....5

1.5. Struktura rada.....6

2. POJAM FINANCIJSKOG POSLOVANJA.....7

2.1. Uloga financiranja i financijske analize 7

2.2. Financijski izvještaji 8

2.2.1. Bilanca.....9

2.2.2. Račun dobiti i gubitka.....11

2.2.3. Izvještaj o novčanom toku.....14

2.2.4. Izvještaj o promjeni glavnice 15

2.2.5. . Bilješke uz financijske izvještaje.....16

2.3. Financijski pokazatelji poslovanja.....17

2.3.1. Pokazatelj likvidnosti.....18

2.3.2 Pokazatelj financijske poluge.....19

2.3.3.Pokazatelj aktivnosti.....19

2.3.4. Pokazatelj profitabilnosti.....20

2.3.5. Pokazatelj investiranja.....23

2.3.6. Pokazatelj ekonomičnosti.....25

3. OSNOVNI PODACI O PODUZEĆU GALEB D.D. OMIŠ.....25

3.1. Povijest tvrtke Galeb d.d., Omiš..... 26

4. FINANCIJSKA ANALIZA PODUZEĆA GALEB D.D., OMIŠ U VREMENSKOM PERIODU 2012-2016.....28

4.1. Pokazatelji likvidnosti.....30

4.2. Pokazatelji financijske poluge.....31

4.3. Pokazatelji aktivnosti.....31

4.4. Pokazatelji profitabilnosti.....33

ZAKLJUČAK.....35

LITERATURA.....36

SUMMARY.....36

POPIS TABLICA.....37

Sažetak

Pri financijskoj analizi nekog poduzeća potrebno je imati financijske izvještaje s tim da je naglasak na bilanci i računu dobiti i gubitka. Iz njih se dobivaju ključni podaci kojima se izračunavaju financijski pokazatelji. Financijski pokazatelji pružaju uvid u financijsko stanje poduzeća u određenom vremenskom terminu, pomoću njih se stvaraju daljni planovi i strategije zbog čega su od iznimne važnosti za vođenje poslovanja. Svako poduzeće dužno je sastavljati financijske izvještaje na temelju kojih se prati realno stanje u poduzeću.

Poduzeće Galeb d.d. Omiš osnovano 1951. godine kao tvornica za proizvodnju trikotažnog rublja može se hvaliti uspješnim poslovanjem i njegovim vođenjem što je vidljivo iz obrađenih financijskih pokazatelja iako 2012. godina bilježi gubitak na kraju razdoblja.

Ključne riječi: Galeb d.d.,Omiš, financijska analiza, financijski izvještaji, financijski pokazatelji

1. Uvod

1.1. Predmet rada

Predmet ovoga rada je financijska analiza poduzeća Galeb d.d. Omiš u vremenskom razdoblju od 2012. do 2016. godine. Pomoću nje dobit ćemo podatke o uspješnosti poduzeća u navedenom razdoblju. Kroz primjer poduzeća Galeb d.d. navest će se, objasniti i prikazati vrste analiza i važnost njene upotrebe.

1.2. Problem rada

Analizom financijskih izvještaja dobiva se uvid u stanje nekog poduzeća. Da bi se mogla provesti koriste se financijski pokazatelji koji daju uvid u poslovanje. Temelj svakog uspješnog menadžmenta je analiza poslovanja koja treba biti suština svakog menadžerskog odlučivanja i vođenja.

1.3. Ciljevi rada

Cilj rada je objašnjenje i prikaz financijskog poslovanja, njegova teorijska obrada i prikaz na realnom primjeru poduzeća. Kroz ovaj rad nastojat će se objasniti važnost financijske analize, financijskih izvještaja i osnovnih financijskih pokazatelja. Korištenjem podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka utvrditi će se financijsko stanje poduzeća Galeb d.d., Omiš u vremenskom periodu od 2012. do 2016 godine.

1.4. Metode rada

Tijekom izrade ovoga rada koristiti će se metode sinteze, analize, deskripcije, kompilacije i intervjuiranja, metoda prikupljanja podataka.

1.5. Struktura rada

Rad je podijeljen u pet poglavlja.

Prvo je uvodno poglavlje u kojem su navedeni predmet, cilj, metode i struktura. U drugom poglavlju opisane su odrednice financijskog poslovanja, njegova uloga, vrste financijskih izvještaja i financijski pokazatelji. U trećem poglavlju iznesene su osnovne informacije o poduzeću Galeb d.d. Omiš na čijem primjeru se provodi analiza. U četvrtom poglavlju provodi se analiza poduzeća u razdoblju od 6 godina. Posljednje poglavlje je zaključno i donosi popis korištene literature, tablica i grafova.

2. POJAM FINANCIJSKOG POSLOVANJA

2.1. Uloga financiranja i financijske analize

U poduzeću se stalno ulaže novac kojim se financira imovina koja se nabavlja a pojavljuje se u različitim oblicima, kao dugotrajna i kratkotrajna, nematerijalna i materijalna. Imovina se može financirati iz vlastitih i tuđih izvora, ukoliko se financira iz vlastitih radi se o trošenju vlastitog kapitala, financira li se iz kredita ili na druge načine kojima se stvaraju obveze poduzetniku tada se imovina financira obvezama. Obveze mogu biti dugoročne i kratkoročne zbog čega krajem godine poduzeća sastavljaju bilancu poslovanja u kojoj su uvijek izjednačeni odnosi imovine i kapitala uvećanog za obveze. Prema tome, financiranje je proces pribavljanja novca (kapitala) za podmirivanje obveza koje nastaju u procesu reprodukcije raspoloživog kapitala, njegovo ulaganje i uvećano vraćanje.

Financiranjem poduzeće postaje sustav u kojem se novac kontinuirano pretvara u drugu robu. Novac ima kružni tok, pribavlja se, ulaže i ponovo vraća obliku novca. Taj tok nije sam sebi svrha. Novac se privremeno pretvara u različite materijalne, financijske i druge oblike imovine kako bi se u fazi vraćanja vratio uvećan za zaradu i ponovo uložio u imovinu. Stoga je financiranje dinamički proces pribavljanja, ulaganja i vraćanja novca(kapitala), koji mora biti usklađen po obujmu, strukturi i rokovima. [1]

Financijska analiza je važan alat koji financijski menadžer koristi pri donošenju odluka vezanih za poslovanje poduzeća. Ona prethodi procesu planiranja koje čini sastavni dio upravljanja. Ovisno o subjektu koji provodi analizu postoje različite vrste analize, zajednička im je primjena različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u upotrebljive informacije važne za upravljanje. Interpretiranjem financijskih podataka nastoje se prepoznati ekonomski trendovi, definirati financijska politika, izraditi financijski planovi i identificirati potencijalne investicije ili projekte. Korištenje financisjkih planove u takve svrhe naziva se financijska analiza. Cilj financijske analize je utvrditi da li je i koliko poduzeće stabilno, likvidno i profitabilno.

[1] Vukičević, M, Financije poduzeća, Golden marketing, Zagreb, 2006., str.25.

2.2. Financijski izvještaji

Financijski izvještaji iskazuju neke aspekte financijskih prilika u poduzeću, to su izvještaji o financijskom stanju i financijskom prometu nekog poslovnog subjekta.

Sastavljanje financijskih izvještaja određeno je Zakonom o računovodstvu,

Poduzetnik je dužan sastavljati godišnje financijske izvještaje u obliku,sadržaju i na način propisan ovim Zakonom i na temelju njega donesenim propisima.

Iznimno od odredbe stavka 1.ovog članka, poduzetnici čije je obavljanje poslova određeno posebnim propisima i na temelju kojih je tijelo ovlašteno za obavljanje nadzora njihovog poslovanja propisalo sadržaj i strukturu godišnjih financijskih izvještaja,dužni su sastavljati godišnje financijske izvještaje sukladno ovom Zakonu i tim propisima.

Godišnje financijske izvještaje čine:

- Bilanca
- Račun dobiti i gubitka
- Izvještaj o novčanom toku
- Izvještaj o promjeni glavnice
- Bilješke uz financijske izvještaje

Obvezu sastavljanja bilance, računa dobiti i gubitka i bilješki uz financijske izvještaje imaju svi poduzetnici, neovisno o veličini. Srednja i velika poduzeća su obvezna uz navedene izvještaje sastavljati i izvještaj o novčanom toku i izvještaj o promjeni glavnice. Izvještaji se sastavljaju u skladu s računovodstvenim standardima.

Financijski izvještaji su finalni proizvodi računovodstva kojima poduzeće daje informacije o rezultatima poduzetih poslovnih transakcija unutarnjim i vanjskim korisnicima. Objavljeni

financijski izvještaji su temeljna informacija koju koristi menadžment o financijskom položaju, uspješnosti i promjenama financijskog položaja poduzeća.[2]

2.2.1. Bilanca

Bilanca je podloga za financijsku analizu, analizu zaduženosti, profitabilnosti, likvidnosti i aktivnosti, a uz to je najvažniji financijski predmet revizije.

Bilanca je sustavni pregled imovine, kapitala i obveza na određeni datum. Bilanca predstavlja prikaz stanja i strukture imovine i njenih izvora,promatranog subjekta u određenom trenutku tj, na određeni dan, izraženih u financijskim terminima. U računovodstvu se imovina poduzeća naziva aktiva, a izvori imovine pasiva.[3]

AKTIVA= IMOVINA

PASIVA= KAPITAL + OBVEZE (izvori imovine)

Temeljna jednakost o kojoj treba voditi računa pri sastavljanju bilance glasi:

AKTIVA=PASIVA

IMOVINA=KAPITAL + OBVEZE

Aktiva prikazuje imovinu po njenim vrstama i likvidnosti dok pasiva prikazuje izvore po njihovim vrstama. Pasiva odgovara na pitanje iz kojih izvora potječe ukupna imovina društva, iz vlastitih ili tuđih i koliko su ti izvori trajni.

Pravilo financiranja govori da dugotrajnu imovinu također treba financirati izvorima koji imaju dugi rok dospijeća. U suprotnom dolazi do nemogućnosti ispunjavanja obveza u roku što se naziva insolventnost društva

Bilanca ne pruža pregled aktivnosti poduzeća, već sliku stanja u određenom trenutku a u nastavku je prikazana struktura aktive a potom pasive.

[2] Belak, V,Profesionalno računovodstvo, Zgombić & Pertneri, Zagreb, 2006. Str. 56
[3] Belak, V,op.cit., Zagreb, 2006. Str. 135.

AKTIVA

A. POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL
B. DUGOTRAJNA IMOVINA
    1. Nematerijalna imovina
    2. Materijalna imovina
    3. Dugotrajna financijska imovina
    4. Potraživanja
    5. Odgođena porezna imovina
C. KRATKOTRAJNA IMOVINA
    1. Zalihe
    2. Potraživanja
    3. Kratkotrajna financijska imovina
    4. Novac u banci i blagajni
D. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI
E. UKUPNA AKTIVA
F. IZVANBILANČNI ZAPISI

PASIVA

A. KAPITAL I REZERVE
    1. Temeljni upisani kapital
    2. Kapitalne rezerve
    3. Rezerve iz dobiti
    4. Revalorizacijske rezerve
    5. Rezerve fer vrijednosti
    6. Zadržana dobit ili prenesi gubitak
    7. Dobit ili gubitak poslovne godine
    8. Manjinski (nekontrolirajući) interes
B. REZERVIRANJA
C. DUGOROČNE OBVEZE
D. KRATKOROČNE OBVEZE
E. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA
F. UKUPNO PASIVA
G. IZVANBILANČNI ZAPISI

2.2.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka je temeljni financijski izvještaj koji prikazuje prihode i rashode, te financijski rezultat ostvaren u određenom vremenskom razdoblju. Za razliku od bilance koja prikazuje stanje imovine i izvora imovine na određeni dan, račun dobiti i gubitka prikazuje financijski rezultat ostvaren u određenom vremenskom razdoblju. [4]Račun dobiti i gubitka jedan je od temeljnih financijskih izvješća opće namjene koji pruža informacije o uspješnosti poduzetnika internim i eksternim korisnicima prilikom donošenja poslovnih odluka.

Glavni element računa dobiti i gubitka su prihodi, rashodi te dobit i gubitak ostvaren tijekom određenog obračunskog razdoblja. Prihod je povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva ili povećanja imovine ili smanjenja obveza što ima za posljedicu povećanje kapitala, osim povećanja kapitala koje se odnosi na unose od strane ulagača. Dobici također predstavljaju porast, odnosno povećanje ekonomske koristi, te imaju za posljedicu povećanje imovine i smanjenje obveza uz uvjet da se mogu pouzdano izmjeriti. Rashod je smanjenje ekonomske koristi kroz obračunsko razdoblje u obliku odljeva ili iscrpljenja imovine ili stvaranja obveza što ima za posljedicu smanjenje kapitala osim onog u svezi s raspodjelom sudionicima u kapitalu. Gubici također predstavljaju smanjenje ekonomske koristi.

Račun dobiti i gubitka daje nam odgovor na pitanje je li poduzeće ostvarilo svoj financijski cilj – je li profitiralo.

Ukoliko su prihodi veći od rashoda poduzeće ostvaruje dobit, a u suprotnome gubitak.
Prihodi se priznaju prema načelu nastanka događaja, kad su dobra isporučena a usluge izvršene. To je vrijednost prodanih dobara i usluga koje su iskazane kroz obračunsko razdoblje. Povećanjem prihoda utječe se na povećanje kapitala.
Osim prihoda iz redovite djelatnosti mogu se javiti i druge vrste prihoda, primjerice prihodi od kamata ili tečajnih razlika.

Prema Zakonu o računovodstvu prihodi se dijele na:

1. Redovne prihode
2. Financijske prihode
3. Izvanredne prihode

[4] Belak, op.cit., Zagreb, 2006. Str. 225.

Redovni prihodi ostvaruju se prodajom proizvoda a mogu i nastati prodajom trgovačke robe ili pružanjem usluga.

Redovni prihodi su:

- Prihodi od prodaje proizvoda i usluga
- Prihodi od prodaje robe
- Prihod od ukidanja dugoročnih rezerviranja
- Prihod od kompenzacija, subvencija, dotacija i dr.

Financijski prihodi:

- Prihodi od udjela u dobiti
- Prihodi od dividendi
- Prihodi od kamata
- Prihodi od tečajnih razlika
- Dobici od prodaje dionica i poslovnih udjela

Izvanredni prihodi ne pojavljuju se redovito ali kao i ostale vrste prihoda moraju kao posljedicu imati povećanje sredstava ili smanjenje obveza.[5]

- Prihodi od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine
- Prihodi od otpisa obveza
- Prihodi od naknadno odobrenih popusta od dobavljača
- Prihodi od otpisanih potraživanja koja su naknadno naplaćena
- Prihodi od viškova
- Prihodi od naplaćenih penala i nagrada
- Prihodi od prodaje sirovina, materijala i rezervnih dijelova
- Prihodi iz prethodnih godina

Rashodi su troškovi sadržani u prodanim proizvodima i uslugama, uključujući plaće zaposlenih, najamnine, amortizaciju, kamate i ostalo. Dijelimo ih na

- Poslovne rashode – posljedica obavljanja glavne djelatnosti poduzeća

[5] http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata 20.08.2017.

- Financijske rashode – posljedica korištenja tuđeg novca
- Izvanredne rashode – manjkovi , ispravak potraživanja od kupaca

Prihodi poduzeća nastaju kao posljedica povećanja imovine ili smanjenja obveza, a rashodi kao posljedica smanjenja imovine ili povećanja obveza.

U nastavku je prikazana struktura računa dobiti i gubitka:

1. POSLOVNI PRIHODI
2. POSLOVNI RASHODI
3. FINANCIJSKI PRIHODI
4. FINANCIJSKI RASHODI
5. IZVANREDNI – OSTALI PRIHODI
6. IZVANREDNI- OSTALI RASHODI
7. UKUPNI PRIHODI
8. UKUPNI RASHODI
9. DOBITAK ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA
10. POREZ NA DOBIT
11. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA

2.2.3. Izvještaj o novčanom toku

Izvještaj o novčanom toku prikazuje priljev i odljev novca i novčanih ekvivalenata tijekom obračunskog razdoblja. Novac obuhvaća novac u banci i blagajni kao i depozite po viđenju, dok su novčani ekvivalenti kratkotrajna visoko likvidna ulaganja koja se mogu brzo u roku ne dužem od tri mjeseca konvertirati u poznate iznose novca te su podložna beznačajnom riziku promjene vrijednosti. Izvještaj o novčanom toku osigurava informacije o tokovima novca i novčanih ekvivalenata u poslovanju poduzetnika, a posebno je važan i ima poseban značaj jer je neovisan o promjenama alternativnih računovodstvenih politika.[6]

Izvještaj o novčanom može se promatrati kao novčanik poduzetnika u koji novac dolazi od naplata i odlazi radi plaćanja različitih obveza. Kod izvještaja o novčanom toku važno je napraviti razliku između prihoda i priljeva te nastanka obveza i odljeva novca. Prihod

[6] Hrvatski standardi financijskih izvještaja 20.08.2017.

poduzetnika nastaje ispostavljanjem računa kupcu a priljev novca pojavi se onda kada kupac podmiri račun. Ukoliko kupac ne podmiri račun nastat će prihod ali neće biti priljeva.

Novčani tokovi su u izvještaju podijeljeni na novčane tokove od operativnih, investicijskih i financijskih aktivnosti.

Poslovne aktivnosti su glavne aktivnosti koje stvaraju prihod poduzeća i druge aktivnosti, osim investicijskih i financijskih aktivnosti.

Investicijske aktivnosti su stjecanje dugotrajne imovine i druga ulaganja koja nisu uključena u novčane ekvivalente.

Financijske aktivnosti su one koje za posljedicu imaju veličinu i sastav kapitala i posudbi poduzetnika.[7]

Za izradu izvještaja o novčanom toku mogu se primjenjivati dvije metode:

1. Direktna metoda
2. Indirektna metoda

Direktna metoda podrazumijeva objavljivanje glavnih skupina bruto novčanih primitaka i izdataka i rezultat u neto iznosu. Primjenom direktne metode potrebno je iskazati sve novčane primitke i izdatke za poslovne, financijske i investicijske aktivnosti i tako prikazati rezultat promjene novca u neto iznosu. Direktna metoda pruža informacije koje mogu biti korsine u procjenjivanju budućih novčanih tokova a koje nisu raspoložive prema indirektnoj metodi.

Informacije o glavnim skupinama bruto novčanih primitaka i bruto novčanih isplata mogu se dobiti:

- Iz računovodstvenih evidencija subjekta
- Usklađivanjem prihoda od prodaje, troškova prodaje i drugih stavaka izvještaja o dobiti

Prema indirektnoj metodi dobiti ili gubitak usklađuje se za učinke transakcija novčane prirode, sva razgraničenja ili obračunske iznose proteklih ili budućih poslovnih novčanih primitaka ili isplata, te za poziciju prihoda ili rashoda koje su vezane za investicijske ili

[7] Međunarodni računovodstveni standardi MRS 2 20.08.2017

financijske novčane tokove. Prema indirektnoj metodi neto novčani tok od poslovnih aktivnosti utvrđuje se usklađivanjem dobiti ili gubitka za učinke:

- Promjena tijekom razdoblja za zalihe i potraživanja i obveze iz poslovanja
- Nenovčanih stavaka kao što su amortizacija, rezerviranja, odgođeni porezi, nerealizirane pozitivne i negativne tečajne razlike, neraspodjeljeni dobici povezanih društava i nekontrolirajući interesi
- Svih drugih stavaka čiji su novčani učinci investicijski ili financijski novčani tokovi.

2.2.4. Izvještaj o promjeni glavnice

Izvješće o promjenama kapitala je ostalo obvezno izvješće od 1999. godine i prikazuje analizu glavnih promjena na računima vlasničkog kapitala ili neto vrijednosti u tijeku određenog razdoblja. Jednu od promjena čini dobitak ili gubitak u tom razdoblju koji je prikazan u izvješću poslovanja. [8]

Izvještaj o promjeni vlasničke glavnice čini sastavni dio temeljnih financijskih izvještaja. Pokazuju se promjene koje su se na glavnici dogodile između dva obračunska razdoblja, odnosno promjene u kapitalu koje su se dogodile između tekuće i prethodne godine ukazuju na povećanje ili smanjenje kapitala u promatranom razdoblju. Stoga je ovaj izvještaj povezan s bilancom i računom dobiti i gubitka. Ovaj izvještaj prikazuje promjene kapitala nastale na svim dijelovima kapitala. [9]

2.2.5. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje pružaju dodatne informacije i objašnjenja nekih ili svih pozicija u bilanci, računu dobiti i gubitka i novčanog tijeka.

Bilješke se izrađuju na temelju sastavljenih izvještaja a sastoje se od tri dijela:

- Osnovni podaci o društvu - puni naziv društva, adresa, djelatnost, ime odgovorne osobe i ostali detalji vezani za društvo

[8] Vujević I, Analiza financijskih izvještaja, Masmedia d.o.o., Split, 2009, str. 29.
[9] http://recupero.com.hr/blog-objava/financijski-izvjestaj-izvjestaj-o-novcanom-toku-izvjestaj-o-promjeni-vlasnicke-glavnice/ 20.08.2017

- Značajne računovodstvene politike - računovodstvene politike su metode, načela, postupci na temelju zakona i računovodstvenih standarda koji su korišteni u sastavljanju i objavljivanju financijskih izvještaja
- Pojašnjenja pojedinih pozicija financijskih izvještaja

U bilješkama su sadržani podaci, detalji i upute za korisnike financijskog izvještaja. Temeljni financijski izvještaji trebaju biti jasni i pregledni, a to znači da detaljne podatke i informacije iz izvještaja treba prenijeti u bilješke.

Bilješke nisu standardni izvještaj što znači da se sastavlja u slobodnoj formi iako se u svakoj bilješki uz financijski izvještaj mora voditi računa da bilješka ima gore navedena tri sastavna dijela i da slijedi načela potpunosti, jasnoće i preglednosti.[10]

2.3. Financijski pokazatelji poslovanja

Financijski pokazatelji povezuju različite kategorije temeljnih financijskih izvještaja, uglavnom bilance i računa dobiti i gubitka, iako se u posljednje vrijeme pridaje sve veće značenje i financijskim pokazateljima na temelju novčanog toka. Pokazateljima se stavljaju u odnos najmanje dvije računovodstvene kategorije, sa svrhom uvida u financijsku situaciju i uspješnost poduzeća. Oni su indikatori ili upozorenja koja se rabe pri utvrđivanju dijagnoze ili davanju preporuka na temu poslovnog slučaja, kao takvi mogu biti temelj usporedbe različitih poduzeća iste grane.

Postoji pet vrsta temeljnih skupina financijskih pokazatelja :

1. Pokazatelji likvidnosti
2. Pokazatelji financijske poluge
3. Pokazatelji aktivnosti
4. Pokazatelji profitabilnosti
5. Pokazatelji investiranja
6. Pokazatelji ekonomičnosti

Dobro upravljanje poduzećem zahtjeva zadovoljenje kriterija sigurnosti i uspješnosti.

[10] https://hr.wikipedia.org/wiki/Bilje%C5%A1ke_uz_financijske_izvje%C5%A1taje 20.08.2017.

Pokazatelji likvidnosti i zaduženosti mogu se smatrati indikatorima sigurnosti poslovanja dok se pokazatelji profitabilnosti i investiranja mogu smatrati indikatorom uspješnosti poslovanja. Pokazatelji aktivnosti mogu se smatrati i pokazateljima sigurnosti i pokazateljima uspješnosti jer neposredno utječu i na likvidnosti i na profitabilnost poslovanja. [11]

2.3.1. Pokazatelji likvidnosti

Likvidnost je pokazatelj sposobnosti poduzeća da u roku podmiruje sve svoje tekuće obveze.

Izražava se sljedećim pokazateljima :

- Tekući odnos
- Brzi odnos
- Zalihe prema neto radnom kapitalu[12]

Pokazatelji likvidnosti omogućuju mjerenje sposobnosti poduzeća da izvršava svoje kratkoročne obveze te pokazuje trenutačnu solventnost poduzeća.[13]

Tekući odnos između tekuće aktive i tekuće pasive pokazuje u kojoj mjeri tekuća aktiva pokriva obveze iz tekuće pasive, odnosno u kojoj mjeri radno raspoloživi kapital daje sigurnost da će sve tekuće obveze biti podmirene. Smatra se da u ovom uvjetu odgovara omjer 1,8 do 2,0 : 1.

TEKUĆI ODNOS = TEKUĆA AKTIVA / TEKUĆA PASIVA

Brzi odnos pokazuje sposobnost poduzeća da u vrlo kratkom roku osigura određenu količinu gotovine. Smatra se da u ovom omjeru odgovara omjer 1: 1 i 0,8: 1.

BRZI ODNOS = TEKUĆA AKTIVA – ZALIHE / TEKUĆE OBVEZE

Zalihe prema neto radnom kapitalu pokazuju veličinu radnog kapitala koji je poduzeće vezalo u zalihama. [14]

[11] Buble M, Strateški menadžment, Sinergija d.o.o., Zagreb, 2005, str.286.
[12] Buble M, Menadžment, EFST, Split, 2006. Str.653.
[13] Buble M, op.cit.., Zagreb, 2005, str.287.

ZALIHE PREMA NETO RADNOM KAPITALU = ZALIHE / TEKUĆA AKTIVA – TEKUĆA PASIVA

2.3.2. Pokazatelji financijske poluge

Pokazatelji financijske poluge predstavljaju poduzeću mjeru isplativosti zaduživanja, a kreditorima mjeru za procjenu stupnja rizika ulaganja u poduzeće. Najvažnija su četiri pokazatelja financijskih poluga:

- Stupanj zaduženosti
- Odnos duga i glavnice
- Odnos dugoročnih obveza i glavnice
- Odnos pokrića kamata

1. Stupanj zaduženosti pokazuje koliki se dio imovine poduzeća financira iz tuđih izvora. Što je stupanj zaduženosti veći to je veći i rizik ulaganja u poduzeće. Smatra se da stupanj zaduženosti ne bi smio biti veći od 50%.

STUPANJ ZADUŽENOSTI = UKUPNE OBVEZE / UKUPNA AKTIVA

2. Odnos duga i glavnice pokazuje zaduženost poduzeća u odnosu na vrijednost vlastitog kapitala. Smatra se da bi ovaj odnos bio 1:1, što znači da se poduzeće ne bi smjelo zaduživati iznad vrijednosti vlasničke glavnice.

ODNOS DUGA I GLAVNICE = UKUPNE OBVEZE / VLASNIČKA GLAVNICA

3. Odnos dugoročnih obveza i glavnice pokazuje koliki je dio izvora kapitala poduzeća financiran iz dugoročnih obveza, a koliki iz vlastitih izvora.

ODNOS DUGOROČNIH OBVEZA I GLAVNIC= DUGOROČNE OBVEZE / VLASNIČKA GLAVNICA

[14] Buble M, op.cit., EFST, Split, 2006, str.653

4. Odnos pokrića kamata pokazuje da li je operativni dobitak koji se ostvaruje u poslovanju dostatan za podmirenje kamata. Da bi se kamate mogle platiti, ovaj odnos mora biti veći od 1, u protivnom je upozorenje kreditorima na rizik o nemogućnosti naplate kamata.[15]

ODNOS POKRIĆA KAMATA = OPERATIVNI DOBITAK / TROŠKOVI KAMATA

2.3.3 Pokazatelj aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti predstavljaju mjerila izdašnosti prihoda od prodaje, a najčešće se nazivaju kvocijentima obrtaja. Razlikuju se četiri temeljna pokazatelja:

1. Obrtaj zaliha
2. Obrtaj dugotrajne imovine
3. Obrtaj tekuće imovine
4. Obrtaj neto potraživanja

1. Obrtaj zaliha pokazuje koliko se puta obrnu zalihe u ostvarenom prihodu od prodaje. Naziva se i koeficijentom utrživosti zaliha, što znači da pokazuje koliko se puta utrže zalihe u ostvarenom prihodu od prodaje.

OBRTAJ ZALIHA = PRIHOD OD PRODAJE / ZALIHE

2. Obrtaj dugotrajne aktive pokazuje koliko se puta obrne dugotrajna aktiva u ostvarenom prihodu od prodaje, odnosno koliko novčanih jedinica dugotrajne aktive stvara novčanih jedinica prihoda.

OBRTAJ DUGOTRAJNE IMOVINE = PRIHOD OD PRODAJE / DUGOTRAJNA AKTIVA

[15] Buble M, op.cit., Split, 2006, str.654

3. Obrtaj tekuće aktive pokazuje koliko se puta obrne tekuća aktiva u ostvarenom prihodu od prodaje, odnosno koliko novčanih jedinica tekuće aktive stvara novčanih jedinica prihoda.

OBRTAJE TEKUĆE AKTIVE = PRIHOD OD PRODAJE / TEKUĆA AKTIVA

4. Obrtaje neto potraživanja pokazuje koliko se puta obrnu neto potraživanja u ostvarenom prihodu od prodaje, odnosno koliko novčanih jedinica neto potraživanja stvara novčanih jedinica prihoda.[16]

OBRTAJ NETO POTRAŽIVANJA = PRIHOD OD PRODAJE / POTRAŽIVANJA OD KUPACA - OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA

2.3.4. Pokazatelji profitabilnosti

Analiza profitabilnosti smatra se najvažnijim dijelom financijske analize[17], a pokazatelji profitabilnosti se mogu podijeliti u dvije temeljne skupine : pokazatelje koji prikazuju profitabilnost u odnosu prema prodaji i pokazatelje koji prikazuju profitabilnost u odnosu prema ulaganjima.[18]

1. Bruto profitna marža pokazuje koliki dio ukupnog pokrića poduzeće ima na raspolaganju za operativne izdatke i ostvareni dobitak.

BRUTO PROFITNA MARŽA = BRUTO DOBITAK / PRIHOD OD PRODAJE

2. Operativna profitna marža pokazuje koliki bi dio dobitka prije oporezivanja poduzeće ostvarilo ako bi se financiralo iz vlastitih izvora bez uzimanja kredita i drugih posudbi.

OPERATIVNA PROFITNA MARŽA = OPERATIVNI DOBITAK / PRIHOD OD PRODAJE

[16] Buble Mop.cit., Split, 2006, str.655
[17] Buble M, op.cit., Split, 2006, str.652
[18] Buble M, op.cit., Zagreb, 2005, str.290.

3. Neto profitna marža pokazuje koliki je dio prihoda ostao poduzeću za raspolaganje po slobodnoj volji.

NETO PROFITNA MARŽA = DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA / PRIHOD OD PRODAJE

4. Povrat na ukupnu aktivu pokazuje koliko novčanih jedinica operativnog dobitka poduzeće ostvaruje na 100 novčanih jedinica uloženih u aktivu.

POVRAT NA UKUPNU AKTIVU = OPERATIVNI DOBITAK / UKUPNA AKTIVA

5. Povrat na ukupni dionički kapital, osnosno na ukupno korišteni vlastiti kapital pokazuje koliko novčanih jedinica dobitka poduzeće ostvaruje na 100 novčanih jedinica vlastitog kapitala, a koji može rasporediti na pričuve, dividendu i zadržani dobitak. [19]

POVRAT NA UK. DIONIČKI KAPITAL = DOBITAK NAKON OPREZIVANJA / UKUPNI VLASTITI KAPITAL

2.3.5. Pokazatelji investiranja

Pokazatelji investiranja pružaju dioničarima informacije o efektima ulaganja u redovne dionice. Najznačajnijih je pet pokazatelja :

- Zarada po dionici
- Dividende po dionici
- Povrat na dioničku glavnicu
- Prinos od dividendi
- Cijena prema zaradi po dionici

[19] Buble M, op.cit, Split, 2006, str.653.

1. Zarada po dionici pokazuje relativnu profitabilnost poduzeća promatranu kroz ostvareni dobitak poslije oporezivanja po jednoj redovnoj jedinici.

ZARADA PO DIONICI = DOB. NAK. OPOREZIVANJA – POVLAŠTENE DIVIDENDE / BROJ OBIČNIH DIONICA

2. Dividende po dionici su druga mjera profitabilnosti promatrano s aspekta neposrednog interesa običnih dioničara. Pokazuje koliku će dividendu dobiti dioničari po svakoj dionici koju imaju,

DIVIDENDE PO DIONICI = DOB. NAK. OP. – POVLAŠTENE DIV. – ZADRŽ. DOB. / BROJ OBIČNIH DIONICA

3. Povrat na dioničku glavnicu je također mjera profitabilnosti dioničara koji imaju redovne dionice, a pokazuje koliko se novčanih jedinica za dividende ostvaruje u odnosu na sto jedinica dioničke glavnice.

POV. NA DIONIČKU GL. = DOB. NAKON OP. – POVL. DIVIDENDE / PROSJEČNO STANJE DIONIČKE GLAVNICE

4. Prinos od dividendi predstavlja odnos dividende po dionici prema tržišnoj cijeni dionice. Pokazuje stopu povrata na dioničku glavnicu promatrano s aspekta tržišne cijene dionice.

PRINOS PO DIVIDENDI = DIVIDENDA PO DIONICI / TRŽIŠNA CIJENA DIONICE

5. Cijena prema zaradi po dionici pokazuje vrijeme u koje bi se ulaganje moglo vratiti ako se taj odnos ne bi mijenjao.[20]

CIJENA PREMA ZARADI PO DIONICI = TRŽ. CIJENA DIONICE / ZARADA PO DIONICI

[20] Buble M, op.cit., Split, 2006.str.656.

2.3.6. Pokazatelj ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti izračunavaju se na temelju računa dobiti i gubitka. Mjere odnos prihoda i rashoda i pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Ukoliko je vrijednost pokazatelja rentabilnosti manja od 1, to znači da poduzeće posluje s gubitkom.

Pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja stavlja u odnos ukupne prihode i ukupne rashode:

EKONOMIČNOST UKUPNOG POSLOVANJA = UKUPNI PRIHODI / UKUPNI RASHODI

To je tzv. osnovni pokazatelj ekonomičnosti. Moguće je izračunavati i druge pokazatelje ekonomičnosti:

[21]

EKONOMIČNOST POSLOVANJA = PRIHODI OD PRODAJE / RASHODI OD PRODAJE

EKONOMIČNOST FINANCIRANJA = FINANCIJSKI PRIHODI / FINANCIJSKI RASHODI

EKONOMIČNOST IZVANREDNIH AKTIVNOSTI = IZVANREDNI PRIHODI / IZVANDREDNI RASHODI

[21] https://www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Financijska_analiza.doc.pdf 20.08.2017

3. OSNOVNI PODACI O PODUZEĆU "GALEB" D.D., OMIŠ

Naziv tvrtke : Galeb d.d. Omiš

Adresa : Punta 6, 21310 Omiš

Matični broj kod DZS (MB) : 03114007

OIB : 74554924553

Matični broj subjekta upisa u sudski registar (MBS) : 060009397

Veličina poduzetnika : Srednji poduzetnik

Osnovna djelatnost 1414 : Proizvodnja rublja Prema obavijesti DZS-a Društvo je razvrstano sukladno pretežitoj djelatnosti proizvodnje trikotažnih odjevnih predmeta i ostalih tekstilnih proizvoda, a registrirane su i djelatnosti kupnje i prodaje robe, prijevoza i ostale.

Dopunska djelatnost 5530 : Kampovi i prostori za kampiranje Obavljanjem ugostiteljske djelatnosti Društvo se bavi od 2001. godine.

Osnivanje : Društvo je osnovano 30.10.1951. kao tvornica za proizvodnju trikotažnog rublja.

Statusna promjena u dioničko : Pretvorba u dioničko društvo registrirana je 09.07.1993. društvo i upisana kod Trgovačkog suda u Splitu.

Usklađenje sa ZTD-om : Usklađenje s odredbama Zakona o trgovačkim društvima upisano je kod Trgovačkog suda u Splitu dana 24.04.1997. pod brojem Rješenja Tt-95/3464-2.

Temeljni kapital : Ukupan iznos temeljnog kapitala Društva iznosi 42.165.900,00 kn i podijeljen je na 140.553 dionice. Nominalna vrijednost dionice je 300,00 kn.

Vlasnička struktura : Vladajuće društvo je Tekstilpromet d.d. Zagreb sa 100%-tnim udjelom u temeljnom kapitalu.

Uprava društva – direktor : Prema Statutu Društvo ima jednog člana Uprave koji zastupa Društvo pojedinačno i samostalno, a tu dužnost obavlja *Stjepan Pezo dipl.oec*.

Nadzorni odbor : Nadzorni odbor prema Statutu ima pet članova; predsjednik je Mijo Šimić dipl.oec.; članovi Nadzornog odbora su Dragutin Šojat, Božidar Borovac, Veljko Kovač, Daniel Brezak

Revizorska tvrtka : Revizija Kutleša d.o.o. Zagreb, Ulica Erazma Barčića 8

Povezana društva : Almissa-Larus d.o.o. za turizam, ugostiteljstvo i turistička agencija, Omiš

Poslovne banke i žiro računi : SG - Splitska banka d.d. Split HR052330003 1100041402

Partner banka d.d. Zagreb HR702408002 1100027859

Privredna banka Zagreb d.d. HR182340009 1110229313

Zagrebačka banka d.d. Zagreb HR282360000 1102472863

Broj zaposlenih na dan 31.12.2016. je 398.

Kontakt podaci : Telefon: 021/434-777 (centrala), 434-711 (ured uprave)

Telefax: 021/434-710

Internet adresa: www.galeb.hr

e-mail: galeb@galeb.hr

3.1. Povijest tvrtke Galeb d.d., Omiš

Omiš ima dugu industrijsku tradiciju. Prvi industrijski pogoni, cementara u Ravnicama i tvornica u Dugom Ratu izgrađeni su nakon puštanja u rad hidroelektrane Kraljevac 1912. godine. Nakon Prvog svjetskog rata u Omišu djeluje desetak industrijskih pogona od kojih je najveći broj udružen u „Industrijsku zajednicu“, osnovanu 1921. godine. Začetke tekstilne proizvodnje predstavljali su pogoni tvornice užadi i tvornice mreža te nešto kasnije formirane tvornice platna (1928 god.).Na takvoj industrijskoj tradiciji 1951. formirana je trikotaža „Galeb“.

Prvi strojevi su dobiveni od tvornica „Nade Dimić“ iz Zagreba i MTČ-a iz Čakovca, a i dio stručnih kadrova je došao iz tih tvornica. U početku proizvodni program nije bio specijaliziran, te su se pored proizvodnje odjevnih predmeta u Omišu, u pogonu Zadvarje

proizvodile tekstilne vrpce (trake). Do potpune orijentacije i specijalizacije na proizvodnju rublja dolazi početkom 60- godina prošlog stoljeća.

Početkom 70-godina (1972.) izgrađen je pogon „Lisičina „ u koji je preseljena proizvodnja pletiva (pletionica i bojaonica) te izvršena daljnja modernizacija tehnološkog procesa. „Galeb“ tada postaje praktički najznačajniji proizvođač rublja u bivšoj državi. Otežane ekonomske prilike u bivšoj državi u osamdesetim godinama prošlog stoljeća bile su zapreka potpunom preseljenju tvornice na lokaciju „Lisičina“. U tom vremenu dolazi i do orijentacije na proizvodnje za izvoz, što je bilo naročito važno zbog kasnijeg raspada tzv. “jugoslavenskog tržišta“.

U vrijeme Domovinskog rata „Galeb“ uspješno posluje unatoč vrlo teškim uvjetima, te u tom periodu izvozi gotovo 85% svoje proizvodnje. Turistička djelatnost se razvija od 2000 .g. kad Galeb preuzima kamp Ribnjak i mijenja mu ime u kamp Galeb. Kamp Ribnjak osniva se 1974.g. na jedinstvenoj lokaciji ušća rijeke Cetine u more, na mjestu ribnjaka grofa Kulmera iz 19 st. Od samih početka kamp je bio značajan turistički subjekt šire regije i okosnica omiškog turizma. Nakon ratnih zbivanja i teških 90-tih, 2000 god. Galeb d.d. preuzima kamp, mijenja mu ime te slijedeći suvremene trendove u kamping turizmu brojnim investicijama i novim projektima udahnjuje mu novi život.

U sadašnjosti, zapravo unatrag 10-tak godina Galeb intenzivno radi na ponudi novih modela kroz razvoj svojih kolekcija kako u postojećem asortimanu tako i u proširenju istoga na vanjski i kupaći program. Tijekom godina stjecanja iskustva i nastojanja da zadovoljimo potrebe kupaca u svim dobnim skupinama Galeb je unutar svog proizvodnog programa stvorio slijedeće robne marke proizvoda: Galeb, Adriatic i GLB.

Pri odabiru sirovina i repromaterijala Galeb surađuje samo sa renomiranim dobavljačima europskog podrijetla što rezultira proizvodom koji zadovoljava visoke kvalitetne i ekološke norme. Naši proizvodi od veljače 2007. g. nose oznaku Hrvatske kvalitete koju dodjeljuje Hrvatska gospodarska komora. Kao potvrdu visokih ekoloških standarda, kako za sirovine korištene u proizvodnom procesu , tako i za pletiva i gotove proizvode Galeb posjeduje certifikat Oko-tex od 1997.g. koji dodjeljuje najpoznatiji institut za ovjeru kvalitete iz Njemačke (Textil-Service-Verglas-und Zertifizierungsstelle iz Hohensteina), u koji se jednom godišnje šalju uzorci na analizu kako bi se produžila valjanost certifikata.[22]

[22] http://galeb.hr/o-nama 25.08.2017

4. ANALIZA FINANCIJSKOG POSLOVANJA PODUZEĆA GALEB D.D., OMIŠ U VREMENSKOM PERIODU 2012-2016

U ovom dijelu rada prikazat će se analiza financijskog poslovanja poduzeća Galeb d.d., Omiš u vremenskom periodu od 2012. do 2016. godine.

Tablica 1. Bilanca poduzeća Galeb d.d., Omiš za period 2012-2016

NAZIV POZICIJE	2012. godina	2013. godina	2014.godina	2015.godina	2016.godina
AKTIVA					
a) Potraživanja za upisani, a neuplaćeni kapital	-	-	-	-	-
b) Dugotrajna imovina	**31.351.402**	**29.237.785**	**27.710.867**	**32.827.700**	**37.754.816**
I. Nematerijalna imovina	**10.630.058**	**9.974.477**	**9.214.166**	**9.919.710**	**9.806.998**
II. Materijalna imovina	**19.516.259**	**18.118.923**	**17.186.197**	**22.354.644**	**27.763.686**
III. Dugotrajna financijska imovina	**410.641**	**380.989**	**485.424**	**143.992**	**143.992**
IV. Potraživanja	**0**	**0**	**24.843**	**24.843**	**2.483**
V. Odgođena porezna imovina	**794.444**	**763.396**	**800.237**	**384.511**	**15.297**
c) kratkotrajna imovina	**43.368.344**	**50.686.434**	**44.972.539**	**45.295.873**	**47.748.226**
I. Zalihe	**22.855.071**	**24.592.287**	**31.712.347**	**33.321.420**	**35.259.773**
II. Potraživanja	**18.234.298**	**24.955.561**	**11.772.635**	**24.843**	**24.843**
III. Kratkotrajna financijska imovina	**477.047**	**554.513**	**711.474**	**0**	**0**
IV. Novac u banci i blagajni	**1.801.928**	**584.073**	**776.083**	**1.068.913**	**643.763**
d) Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	**260.331**	**205.052**	**202.184**	**953.762**	**1.551.945**
UKUPNO AKTIVA	**74.980.077**	**80.129.270**	**72.885.590**	**79.077.335**	**87.054.987**
PASIVA					
a) Kapital i rezerve	**50.011.470**	**50.030.886**	**50.391.135**	**50.304.967**	**50.109.154**
I. Temeljni(upisani) kapital	**42.165.900**	**42.165.900**	**42.165.900**	**42.165.900**	**42.165.900**
II. Kapitalne rezerve	**6.572.632**	**6.572.632**	**6.572.632**	**6.572.632**	**6.572.632**
III. Rezerve iz dobiti	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
IV. Revalorizacijske rezerve	-	-	-	-	-
V. Zadržana dobit ili preneseni gubitak	**3.205.956**	**1.241.890**	**1.329.195**	**1.236.876**	**1.197.222**
VI. Dobit ili gubitak poslovne godine	**1.933.018**	**50.464**	**323.408**	**329.559**	**173.400**

VII. Manjinski interes	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
b) Rezerviranja	**541.000**	**145.500**	**145.500**	**0**	**0**
c) Dugoročne obveze	**2.666.667**	**0**	**0**	**3.745.810**	**5.831.736**
d) Kratkoročne obveze	**21.167.688**	**29.366.480**	**19.817.697**	**23.951.371**	**29.491.882**
e) Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	**593.252**	**586.404**	**2.531.258**	**1.075.187**	**1.622.215**
UKUPNO – PASIVA	**74.980.077**	**80.129.270**	**72.885.590**	**79.077.335**	**87.054.987**

Izvor : Godišnja izvješća poduzeća Galeb d.d., Omiš

Iz iznesenih podataka u bilanci vidljivo je najveći rast aktive i pasive poduzeće ostvarilo u 2016. godini. Najmanju vrijednost aktive i pasive poduzeće je imalo u 2014. godini nakon čega slijedi porast vrijednosti.

Tablica. 2. Račun dobiti i gubitka poduzeća Galeb d.d., Omiš za period 2012-2016

Naziv pozicije	2012.godina	2013.godina	2014.godina	2015.godina	2016.godina
I. Poslovni prihodi	**57.562.545**	**58.881.490**	**67.533.183**	**72.371.102**	**79.254.488**
II. Poslovni rashodi	**58.540.346**	**58.742.079**	**66.412.535**	**71.327.330**	**78.291.315**
III. Financijski prihodi	**220.180**	**264.461**	**180.263**	**454.695**	**304.986**
IV. Financijski rashodi	**907.306**	**971.504**	**737.352**	**1.168.908**	**1.094.759**
UKUPNI PRIHODI	**57.782.725**	**60.204.560**	**68.291.948**	**72.825.797**	**79.559.474**
UKUPNI RASHODI	**59.715.743**	**60.154.096**	**67.968.540**	**72.496.238**	**79.386.074**
Dobit/gubitak prije oporezivanja	**-1.933.018**	**50.464**	**323.408**	**329.559**	**173.400**
Porez na dobit	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	**1.933.018**	**50.464**	**323.408**	**329.559**	**173.400**

Izvor : Godišnja izvješća poduzeća Galeb d.d., Omiš

Iz računa dobiti i gubitka može se primijetiti da poduzeće bilježi gubitak razdoblja 2012. godine nakon čega kontinuirano bilježi dobitke razdoblja s najvećoj vrijednosti u 2015. godini. Ukupni prihodi, ali i rashodi od 2012. do 2016 rastu u približno jednakom omjeru.

4.1. Pokazatelji likvidnosti

Tekući odnos ili koeficijent opće likvidnosti pokazuje u kojoj kratkotrajna imovina pokriva kratkotrajne obveze.

Tablica 3. Koeficijent tekuće likvidnosti

	2012.godina	2013.godina	2014.godina	2015.godina	2016.godina
KRATKOTRAJNA IMOVINA	43.368.344	50.686.434	44.972.539	45.295.873	47.748.226
KRATKOROČNE OBVEZE	21.167.688	29.366.480	19.817.697	23.951.371	29.491.882
TEKUĆI ODNOS	**2,05**	**1,73**	**2,27**	**1,99**	**1,61**

Izvor : Autor na temelju godišnjih izvješća poduzeća Galeb d.d., Omiš

Ako je tekući odnos veći od 1, odnosno 1:1, to znači da je kratkotrajna imovina veća od kratkoročnih obveza i da se može očekivati da će kratkoročne obveze biti podmirene na vrijeme kratkotrajnom imovinom. Idealan odnos ovih vrijednosti ovisi o vrsti djelatnosti pa ga se ne može točno definirati, iako idealna vrijednost pokazatelja opće likvidnosti iznosi minimalno 2 (1,8).

U ovom slučaju možemo zaključiti da je poduzeće likvidno, to jest da može podmiriti kratkoročne obveze u roku.

Tablica 4. Koeficijent ubrzane likvidnosti

	2012.godina	2013.godina	2014.godina	2015.godina	2016.godina
KRATKOTRAJNA IMOVINA - ZALIHE	19.364.792	24.985.568	15.920.801	11.545.832	11.933.697
KRATKOROČNE OBVEZE	21.167.688	29.366.480	19.817.697	23.951.371	29.491.882
TEKUĆI ODNOS	**0,91**	**0,85**	**0,80**	**0,48**	**0,40**

Izvor : Autor na temelju godišnjih izvješća poduzeća Galeb d.d., Omiš

4.2. Pokazatelji financijske poluge

Smatra se da **stupanj zaduženosti** ne bi smio biti veći od 50%.

Stupanj zaduženosti pokazuje koliki se dio imovine poduzeća financira iz tuđih izvora

Tablica 5. Koeficijent zaduženosti

	2012.godina	2013.godina	2014.godina	2015.godina	2016.godina
UKUPNE OBVEZE	23.834.355	29.366.480	19.817.697	27.697.181	35.323.618
UKUPNA IMOVINA	74.980.077	80.129.270	72.885.590	79.077.335	87.054.987
STUPANJ ZADUŽENOSTI	**0,32**	**0,37**	**0,27**	**0,35**	**0,40**

Izvor : Autor na temelju godišnjih izvješća poduzeća Galeb d.d., Omiš

Poduzeće ima zadovoljavajući stupanj zaduženosti jer nijednu godinu nije prešlo 50%.

Najmanji stupanj zaduženosti poduzeće je imalo 2014. godine što znači da je 27% imovine financiralo iz tuđih izvora a 73% iz vlastitih.

4.3. Pokazatelji aktivnosti

Analiza obrtaja imovine je koeficijent koji govori koliko jedna novčana jedinica dijela aktive stvara novčanih jedinica prihoda.

Tablica 6. Koeficijent obrtaja zaliha

	2012.godina	2013.godina	2014.godina	2015.godina	2016.godina
PRIHOD OD PRODAJE	57.562.545	58.881.490	67.533.183	72.371.102	79.254.488
ZALIHE	22.855.071	24.592.287	31.712.347	33.321.420	35.259.773
OBRATAJ ZALIHA	**2,51**	**2,34**	**2,13**	**2,18**	**2,25**

Izvor : Autor na temelju godišnjih izvješća poduzeća Galeb d.d., Omiš

Koeficijent obrtaja zaliha za 2012. godinu iznosi 2,51, što je ujedno i najveći u promatranom razdoblju. To znači da 1 novčana jedinica ukupnih zaliha stvara 2,51 novčaniih jedinica prihoda od prodaje.

Tablica 7. Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine

	2012.godina	2013.godina	2014.godina	2015.godina	2016.godina
PRIHOD OD PRODAJE	57.562.545	58.881.490	67.533.183	72.371.102	79.254.488
DUGOTRAJNA IMOVINA	31.351.402	29.237.785	27.710.867	32.827.700	37.754.816
KOEFICIJENT OBRTAJA DUGOTRAJNE IMOVINE	**1,83**	**2,01**	**2,44**	**2,2**	**2,1**

Izvor : Autor na temelju godišnjih izvješća poduzeća Galeb d.d., Omiš

Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine u 2014. Godini iznosi 2,44 što znači da 1 novčana jedinica dugotrajne imovine stvara 2,44 novčanih jedinica prihoda od prodaje.

Tablica. 8. Koeficijent obrtaja potraživanja

	2012.godina	2013.godina	2014.godina	2015.godina	2016.godina
POSLOVNI PRIHODI	57.562.545	58.881.490	67.533.183	72.023.975	78.291.315
KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA	18.580.852	19.996.427	17.752.751	11.782.719	13.081.031
KOEF. OBRTAJA POTRAŽIVANJA	**3,10**	**2,94**	**3,80**	**6,11**	**5,99**

Izvor : Autor na temelju godišnjih izvješća poduzeća Galeb d.d., Omiš

4.4. Pokazatelji profitabilnosti

Analiza profitabilnosti smatra se najvažnijom analizom, a ključne odnose u analizi profitabilnosti predstavljaju profitna marža i povrat na investirano.

Za poduzeće je poželjno da bruto profitna marža bude što veća. Vrijednost je bila negativna 2012. godine nakon čega se popravljala i najveću vrijednost dostigla 2014. To znači da je 2014. društvu nakon pokrića proizvodnih troškova ostaje 0,45% prihoda za pokriće troškova uprave i prodaje, troškova financiranja i za ostvarenje dobiti.

Tablica 9. Bruto profitna marža

	2012.godina	2013.godina	2014.godina	2015.godina	2016.godina
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	-1.933.018	50.464	323.408	329.559	173.400
PRIHOD OD PRODAJE	57.562.545	58.881.490	67.533.183	72.371.102	79.254.488
BRUTO PROFITNA MARŽA %	**-3,35**	**0,08**	**0,47**	**0,45**	**0,21**

Izvor : Autor na temelju godišnjih izvješća poduzeća Galeb d.d., Omiš

Tablica 10. Povrat na ukupni kapital

	2012.godina	2013.godina	2014.godina	2015.godina	2016.godina
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	-1.933.018	50.464	323.408	329.559	173.400
UKUPNA IMOVINA	74.980.077	80.129.270	72.885.590	79.077.335	87.054.987
ROA %	**-2,58**	**0,06**	**0,44**	**0,41**	**0,2**

Izvor : Autor na temelju godišnjih izvješća poduzeća Galeb d.d., Omiš

Povrat na ukupni kapital predstavlja omjer operativne dobiti jer u sebi sadrži troškove korištenja vlastitog i tuđeg kapitala i ukupne imovine. Pokazatelj povrata na ukupni kapital je bio najveći 2014. Godine što znači da je na 100 investiranih novčanih jedinica u aktivu društva ostvareno 0,44 % novčanih jedinica operativne dobiti.

4.6. Pokazatelji ekonomičnosti

Tablica 11. Ekonomičnost ukupnog poslovanja

	2012.godina	2013.godina	2014.godina	2015.godina	2016.godina
UKUPNI PRIHODI	57.782.725	60.204.560	68.291.948	72.825.797	79.559.474
UKUPNI RASHODI	59.715.743	60.154.096	67.968.540	72.495.830	79.386.074
EKONOMIČNOST KUPNOG POSLOVANJA	**0,97**	**0,06**	**0,44**	**0,41**	**0,2**

Izvor : Autor na temelju godišnjih izvješća poduzeća Galeb d.d., Omiš

Tablica 12. Ekonomičnost po vrstama aktivnosti prihoda i rashoda

	2012.godina	**2013.godina**	**2014.godina**	**2015.godina**	**2016.godina**
POSLOVNI PRIHODI	57.562.545	58.881.490	67.533.183	72.023.975	79.254.488
POSLOVNI RASHODI	58.808.437	58.742.079	66.412.535	70.103.113	78.291.315
	0,98	**1,00**	**1,02**	**1,03**	**1,01**
FINANCISJKI PRIHODI	220.180	264.461	180.263	454.695	304.986
FINANCIJSKI RASHODI	907.306	971.504	737.352	1.168.501	1.094.759
	0,24	**0,27**	**0,24**	**0,39**	**0,28**

Izvor : Autor na temelju godišnjih izvješća poduzeća Galeb d.d., Omiš

E>1

Na temelju ovih podataka poduzeće je imalo najbolju ekonomičnost 2015. godine nakon čega se vrijednost neznatno smanjila**.**

5. ZAKLJUČAK

U ovom radu opisani su osnovni financijski izvještaji i financijski pokazatelji. Korišteni su na primjeru analize financijskog poslovanja poduzeća Galeb d.d., Omiš u vremenskom periodu od 5 godina. Izrada financijskih izvještaja je obvezna za svako poduzeće. Njihovom obradom interpretira se poslovanje poduzeća čime se dobiva uvid u uspješnost, likvidnost, profitabilnost, aktivnost i ekonomičnost poslovanja. Njihova obrada pruža podatke u čitljivom i razumljivom obliku koji se kao takvi mogu uspoređivati.

Poduzeće Galeb d.d., Omiš smo promatrali u vremenskom periodu od 2012. do 2016 godine. Prikazana je bilanca, račun dobiti i gubitka i analiza pokazatelja. Iz bilance i računa dobiti i gubitka vidljivo je financijsko stanje poduzeća. Financijsko stanje poduzeća je prosperitetno i poželjno za razliku od nažalost mnogih iste veličine u domaćoj privredi. Poduzeće je likvidno i najveću vrijednost tekuće(2,05) i ubrzane likvidnosti(0,91) imalo je 2012. Godine. Poduzeće nije zaduženo a najbolji stupanj zaduženosti je imalo 2014. godine kada je vrijednost bila 27% što znači da se poduzeće velikim dijelom financiralo iz vlastite imovine. Bruto profitna marža je na kraju promatranog razdoblja iznosila 0,21%, što znači da je poduzeću nakon pokrića proizvodnih troškova ostalo 0,21% prihoda za pokriće troškova uprave i prodaje, troškova financiranja i za ostvarenje dobiti. Ovi podaci nisu perspektivni ali s obzirom na ostale pokazatelje poduzeće dobro posluje. Što se tiče ekonomičnosti na temelju promatranih podataka, poduzeće nijednu godinu nije imalo vrijednost manju od 1, što znači da je uvijek poslovalo s dobitkom.

LITERATURA

1. Buble M, Menadžment, EFST, Split, 2006
2. Buble M, Strateški menadžment, Sinergija d.o.o., Zagreb, 2005
3. Vukičević M, Financije poduzeća, Golden marketing, Zagreb,2006.
4. Belak V,Profesionalno računovodstvo, Zgombić & Pertneri, Zagreb, 2006.
5. Vujević I, Analiza financijskih izvještaja, Masmedia d.o.o., Split, 2009

SUMMARY

Financial analysis of an enterprise requires financial statements with emphasis on the balance sheet and income statement, From them, key data is provided to calculate the financial indicators. Financial indicators provide an insight into the company's financial position over a given time period, further plans and strategies are created from those indicators, which is why they are very important for running a business. Each company is required to compile financial statements on the basis of which the company's real situation is monitored.

Company Galeb d.d. Omiš, founded in 1951 as a tanning apparel factory, can be proud of its successful operations and its management, which can be seen from the processed financial indicators even though 2012 shows a loss at the end of the period.

POPIS TABLICA

Tablica 1. Bilanca poduzeća Galeb d.d., Omiš za period 2012-2016.....28

Tablica. 2. Račun dobiti i gubitka poduzeća Galeb d.d., Omiš za period 2012-2016.....29

Tablica 3. Koeficijent tekuće likvidnosti.....30

Tablica 4. Koeficijent ubrzane likvidnosti.....30

Tablica 5. Koeficijent zaduženosti.....31

Tablica 6. Koeficijent obrtaja zaliha 31

Tablica 7. Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine.....32

Tablica. 8. Koeficijent obrtaja potraživanja.....32

Tablica 9. Bruto profitna marža.....33

Tablica 10. Povrat na ukupni kapital.....33

Tablica 11. Ekonomičnost ukupnog poslovanja.....34

Tablica 12. Ekonomičnost po vrstama aktivnosti prihoda i rashoda 34